

PRZEWODNIK KONFERENCYJNY

BIOGRAFISTYKA W PERSPEKTYWIE REGIONALNEJ

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA
Kalisz 15-16 VI 2023

KONFERENCJA
KALISZ KTPN 2023

**NAUKA DLA
SPOŁECZEŃSTWA**

Przewodnik konferencyjny

**BIOGRAFISTYKA
W PERSPEKTYWIE REGIONALNEJ**

Ogólnopolska
konferencja naukowa

W 25-lecie wydania pierwszego tomu
„Słownika biograficznego Wielkopolski południowo-wschodniej”

Kalisz, 15-16 VI 2023

Redakcja
Bogumiła Celer

Korekta
Henryka Karolewska, Marcin Mikołajczyk

Redakcja techniczna
Bogumiła Celer

Publikacja dofinansowana ze środków
budżetu państwa w ramach
programu Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą
„Nauka dla Społeczeństwa” nr projektu Nds/529407/2021/2021

*Dwieście osiemdziesiąte ósme wydawnictwo
Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk*

ISBN 978-83-66777-27-9

Kalisz 2023
Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk
(UIW 38600)
pl. św. Józefa 2-4, 62-800 Kalisz
ktpn.kalisz@wp.pl
www.ktpn.org

Druk i oprawa
Dangraf Kalisz

Ogólnopolska Konferencja Naukowa
„Biografistyka w perspektywie regionalnej”

Pomysłodawca konferencji
przewodnicząca komitetu organizacyjnego

dr Bogumiła Celer

(Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk,
Instytut Interdyscyplinarnych Badań Historycznych
Akademii Kaliskiej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego,
PBP Książnica Pedagogiczna im. A. Parczewskiego w Kaliszu)

Komitet Naukowy

- **prof. Akademii Kaliskiej dr hab. Krzysztof Walczak**
(Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, IIBH Akademii Kaliskiej) – przewodniczący
- **prof. Akademii Kaliskiej dr hab. Ewa Andrysiak**
(Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, IIBH Akademii Kaliskiej)
- **prof. UW dr hab. Piotr Gołdyn**
(Uniwersytet Wrocławski, Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk)
- **prof. zw. dr hab. Waldemar Łazuga**
(IIBH Akademii Kaliskiej, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu)
- **prof. IH PAN dr hab. Elżbieta Orman**
(Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk w Warszawie)
- **dr hab. Agata Walczak-Niewiadomska**
(Uniwersytet Łódzki, Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk)
- **dr Makary Górzyński**
(IIBH Akademii Kaliskiej, Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk)
- **dr Elżbieta Steczek-Czerniawska**
(Biblioteka Akademii Kaliskiej, Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk)

Zespół organizacyjny

- **Marcin Mikołajczyk** - sekretarz konferencji
(KTPN, Biblioteka Akademii Kaliskiej)
- **Anna Lisiecka** (PBP Książnica Pedagogiczna im. A. Parczewskiego w Kaliszu)
- **Henryka Karolewska** (KTPN, PBP Książnica Pedagogiczna im. A. Parczewskiego w Kaliszu)
- **dr Agnieszka Szczepaniak-Olejniczak** (KTPN)
- **Ewa Szczurek** (Biblioteka Akademii Kaliskiej)
- **Zofia Szurek** (Biblioteka Akademii Kaliskiej)
- **Aldona Zimna** (KTPN, PBP Książnica Pedagogiczna im. A. Parczewskiego w Kaliszu)

Spis treści

KONFERENCJA
KALISZ KTPN 2023

WSTĘP	8
KALISKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK – organizator	10
PROGRAM KONFERENCJI	12
ABSTRAKTY WYSTĄPIEŃ	20
PARTNERZY, PATRONI I SPONSORZY	34

Wstęp

Biografistyka stała się trwałym elementem wielu dyscyplin naukowych. Również regionaliści od wielu lat wykazują zainteresowanie badaniami o charakterze biograficznym. Efektem ich prac w tym zakresie są zarówno publikacje o charakterze słownikowym, jak i artykuły czy monografie poświęcone konkretnym postaciom. Biografistyka w badaniach regionalnych ma za zadanie popularyzację wiedzy o zasługach i dokonaniach naszych przodków i ich obecności we wszystkich dziedzinach życia: języku, kulturze, obyczajowości, polityce, religijności. Obecnie na rynku wydawniczym mamy bogactwo ogólnych słowników biograficznych, leksykonów specjalistycznych rejestrujących biografie przedstawicieli różnych grup społecznych, zawodowych. Nastąpił także rozwój słowników regionalnych obejmujących hasła biograficzne osób zasłużonych dla poszczególnych regionów kraju.

W kręgu badaczy Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk powstała inicjatywa, aby myślą przewodnią konferencji była biografistyka w perspektywie regionalnej.

Organizacja sesji jest ważnym przedsięwzięciem nie tylko dla nas, ale także dla naszego miasta i regionu, co potwierdza patronat Prezydenta Miasta Kalisza Krystiana Kinastowskiego, Marszałka Województwa Wielkopolskiego Marka Woźniaka oraz Jego Magnificencji Rektora Akademii Kaliskiej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego prof. dr hab. n. med. Andrzeja Wojtyły. Jesteśmy dumni, że patronat honorowy nad konferencją objął również Zakład Polskiego Słownika Biograficznego Instytutu Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk.

Organizatorem wydarzenia jest Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, natomiast partnerami: Instytut Interdyscyplinarnych Badań Historycznych, Biblioteka Akademii Kaliskiej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego oraz PBP Książnica Pedagogiczna im. A. Parczewskiego w Kaliszu.

Spotkanie adresowane jest do różnych grup zawodowych, teoretyków i praktyków z instytucji archiwalnych, bibliotecznych i muzealnych, ośrodków akademickich.

Celem konferencji jest popularyzacja oraz rozwój badań interdyscyplinarnych w obszarze humanistyki; przede wszystkim upamiętnienie aktywności osób, które odegrały znaczącą rolę w dziejach regionu Wielkopolski południowo-wschodniej, bądź też całego kraju oraz za granicą i przez to przyczyniły się do zainteresowania historią naszego regionu oraz jego rolą w dziejach narodu i państwa. W trakcie konferencji nie chcemy ograniczać się do omawiania problematyki związanej z Wielkopolską. Pragniemy także poświęcić miejsce na ukazanie znaczenia badań biograficznych podejmowanych w innych regionach Polski.

Konferencja jest jednym z zadań realizowanych w ramach dwuletniego projektu pt. „Biografistyka w perspektywie regionalnej” przez Pracownię Encyklopedii i Słowników Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Projekt uzyskał dofinansowanie w ramach programu Ministra Edukacji i Nauki „Nauka dla Społeczeństwa” w obszarze „Humanistyka-Społeczeństwo-Tożsamość”.

Zapraszamy Państwa do zapoznania się z materiałami konferencyjnymi przedstawionymi w poniższym przewodniku. Mają one ułatwić Państwu orientację w przebiegu konferencji. Na łamach przewodnika prezentujemy również abstrakty wystąpień.

Serdecznie witamy wszystkich gości honorowych, członków komitetu naukowego, prelegentów, słuchaczy konferencji, przedstawicieli instytucji patronackich, partnerów, mediów oraz sponsorów życząc owocnych obrad.

W imieniu komitetu naukowego i organizacyjnego

prof. Akademii Kaliskiej dr hab. Krzysztof Walczak

dr Bogumiła Celer

Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk
- organizator

KALISKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK

(KTPN, łac. Societas Scientiarum ac Litterarum Calisiensis) założone 14 listopada 1987 r. jest regionalnym stowarzyszeniem naukowym, działającym na rzecz Kalisza i Wielkopolski południowo-wschodniej. Pierwszym prezesem towarzystwa był prof. Edward Polanowski, od 1994 r. funkcję tę pełni prof. Krzysztof Walczak.

Obecnie towarzystwo zrzesza ponad 150 członków, jest jednym z największych w Kaliszu wydawców książki naukowej, publikując do chwili obecnej ponad 280 edycji poświęconych miastu i regionowi, autorstwa głównie przedstawicieli miejscowego środowiska naukowego. Od 2019 r. Towarzystwo znajduje się pośród 713 polskich i zagranicznych wydawnictw naukowych, zamieszczonych na liście Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Unikatowy Identyfikator Wydawnictwa KTPN – UIW 38600). Towarzystwo wydaje trzy czasopisma naukowe: „Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk”, „Studia Kaliskie: Studia Calisien-sia” oraz „Polonia Maior Orientalis”, znajdujące się na ministerialnym wykazie czasopism punktowanych.

W strukturach towarzystwa działają cztery komisje: naukowa, biblioteczno-wystawowa, zagraniczna i wydawnicza oraz pięć pracowni: encyklopedii i słowników biograficznych, bibliografii Kalisza, historii oświaty, mniejszości narodowych i religijnych oraz historii sztuki i kultury artystycznej. Towarzystwo posiada własną bibliotekę naukową. Dorobkiem towarzystwa jest kilkadziesiąt konferencji, sesji oraz sympozjów (w tym o zasięgu międzynarodowym), a także kilkaset wystąpień naukowych. Wiele z nich podejmowano wspólnie ze znaczącymi partnerami, m.in. uniwersytetami: poznańskim i wrocławskim, a także z kaliskim Wydziałem Pedagogiczno-Artystycznym UAM, Akademią Kaliską im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego oraz miejscowym oddziałem Polskiego Towarzystwa Historycznego. Cieszą wystąpienia młodych stażem naukowym członków towarzystwa, zdobywających umiejętności pod okiem profesorów. Od wielu lat towarzystwo bierze udział, jako członek założyciel, w pracach Stowarzyszenia „Patria Polonorum”, oddziału „Europa Nostra”, stowarzyszenia promującego zachowanie substancji zabytkowej.

Program konferencji

KONFERENCJA
KALISZ KTPN 2023

Ogólnopolska Konferencja Naukowa
Kalisz, 15-16 czerwca 2023

PROGRAM KONFERENCJI

BIOGRAFISTYKA W PERSPEKTYWIE REGIONALNEJ

Miejsce obrad: Collegium Novum Akademii Kaliskiej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego,
ul. Nowy Świat 4, 62-800 Kalisz

DZIEŃ PIERWSZY – 15 czerwca 2023

8:30-9:00

Rejestracja uczestników

OTWARCIE KONFERENCJI

9:00-9:30

OTWARCIE KONFERENCJI I POWITANIE UCZESTNIKÓW ORAZ GOŚCI / Organizatorzy
PRZEMÓWIENIA GOŚCI

WYKŁAD INAUGURACYJNY

prof. Akademii Kaliskiej, dr hab. Krzysztof Walczak

Z historii prac biograficznych podejmowanych przez Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. W 25-lecie wydania pierwszego tomu „Słownika biograficznego Wielkopolski południowo-wschodniej”

SESJA WPROWADZAJĄCA

Prowadzący: prof. IH PAN dr hab. Elżbieta Orman (Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk w Warszawie)

9:30-9:45

profesor w.dr.h.c Łukasz Karol Uliasz

Polski Czarny Krzyż i Społeczny Opiekun Zabytków

Rozumienie Bibliografistyki Regionalnej w odniesieniu do dwóch światów : naukowego i ludowego – porównania i potrzeba zrozumienia obydwu

9:45-10:00

prof. PK dr hab. Krzysztof Wasilewski

Politechnika Koszalińska

Biografistyka regionalna w regionalizmie cyfrowym - próba charakterystyki

10:00-10:15

dr hab. Agata Walczak-Niewiadomska

Uniwersytet Łódzki, Katedra Informatologii i Bibliologii

Kontekst regionalny słowników biograficznych w polskiej produkcji wydawniczej (2020-2022)

10:15-10:30

dr Rafał Radziwonka

Muzeum Warszawy

Biografia wobec współczesnych środków masowego przekazu: przygotowanie biografii do portalu e-kolekcje Muzeum Warszawy – proces, problemy i perspektywy

10:30-10:45

mgr Krzysztof Myśliński

Kieleckie Towarzystwo Naukowe

Drogi do nowoczesności. Biografistyka jako narzędzie oceny formy architektonicznej

10:45-11:00

PRZERWA KAWOWA

KALISZANIE PRZEDMIOTEM BADAŃ BIOGRAFICZNYCH

Prowadzący: dr Makary Górzyński (IIBH Akademii Kaliskiej, Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk)

11:00-11:15

prof. Akademii Kaliskiej dr hab. Ewa Andrysiak

Instytut Interdyscyplinarnych Badań Historycznych, Akademia Kaliska im. Prezydenta Stanisława

Wojciechowskiego

W poszukiwaniu obecności kaliszan w Wilnie i wilnian w Kaliszu

11:15-11:30

dr hab. prof. UO Mariusz Patelski

Instytut Historii, Uniwersytet Opolski

Studia gospodarstwa wiejskiego w biografii. Kaliszanie - studenci Królewskiej Akademii Rolniczej w Prószkowie na Górnym Śląsku

11:30-11:45

prof. UJ dr hab. Przemysław Marcin Żukowski

Uniwersytet Jagielloński

Kaliszanie jako pracownicy naukowci Uniwersytetu Jagiellońskiego w latach 1850-1939 w świetle „Słownika biograficznego pracowników naukowych UJ” – projekt w realizacji

11:45-12:00

prof. UAM dr hab. Krzysztof Rottermund

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Budowniczość instrumentów muzycznych w Kaliszu i regionie na łamach „Słownika biograficznego Wielkopolski Południowo-Wschodniej, Ziemi Kaliskiej”. Stan dotychczasowy, perspektywy badawcze i publikacyjne

12:00-12:15

dr Jerzy Wypych

Instytut Interdyscyplinarnych Badań Historycznych, Akademia Kaliska im. Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu

Stanisław Solski - jego dorobek i zachowana spuścizna

12:15-12:30

dr Piotr Molenda

Szkoła Wyższa Wymiaru Sprawiedliwości

Praca organiczna czy walka zbrojna? Biografie wybranych postaci z terenu Wielkopolski południowo-wschodniej w realizacji edukacji historycznej

12:30-13:15

PRZERWA OBIADOWA

13:15-13:45

Wernisaż wystawy

Ulotne wrażenia zapisane pędzlem i barwą (malarstwo – Violetta Tarka)

BIOGRAFIE: LOSY INDYWIDUALNE I ZBIOROWE – I

Prowadzący: prof. Akademii Kaliskiej dr hab. Ewa Andrysiak

13:45-14:00

prof. Olena Syniavska

Narodowy Uniwersytet im. Mechnikowa w Odessie, Ukraina

Polacy na Uniwersytecie w Odessie w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku

14:00-14:15

profesor zwyczajny, dr hab. Lubow Żwanko

Centrum Muzealne, Katedra UNESCO, Państwowy Uniwersytet Biotechnologiczny w Charkowie

prof. zwyczajny, dr hab. Dmytro Kibkało

Państwowy Uniwersytet Biotechnologiczny w Charkowie, Katedra Chorób Wewnętrznych i Diagnostyki Klinicznej Zwierząt

Wybitny uczyony Leon Cienkowski (1822-1887): droga życiowa od Warszawy do Charkowa

14:15-14:30

dr Agnieszka Misiurska

Instytut Śląski

Wątki regionalne w biografach europejskich mężów stanu. Górnośląski epizod w biografii księcia Ludwika II z Monako

14:30-14:45

dr Arkadiusz Zawadzki

Instytut Historii, Wydział Nauk Humanistycznych, Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach

Bohaterowie południowego Podlasia. Zbiorowa charakterystyka osób uwiecznionych na łamach „Słownika biograficznego Południowego Podlasia i Wschodniego Mazowsza”

14:45-15:00

dr Bianca Sadowska

Uniwersytet Gdański

Aleksander Hilferding - pierwszy badacz kaszubszczyzny. Źródła, stan badań, problemy badawcze

15:00-15:15

dr Jarosław Durka

Akademia Kaliska im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego

Ziemiańskie z Wielkopolski w dokumentach komunistycznego aparatu bezpieczeństwa. Studium wybranych przypadków

15:15-15:30

PRZERWA KAWOWA

BIOGRAFIE KOBIET

Prowadzący: prof. UWrocław dr hab. Piotr Gołdyn (Uniwersytet Wrocławski)

15:30-15:45

dr hab. Anna Cisło

Uniwersytet Wrocławski, Instytut Nauk o Informacji i Mediach

Dziwne losy Peig Sayers – geneza i wykorzystanie najśłynniejszej (auto)biografii w języku irlandzkim

15:45-16:00

dr Anna Nadolska

Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy

Kobiety zasłużone dla Bydgoszczy (od końca XIX w. do 1939 r.). Stan badań biograficznych – perspektywy – popularyzacja

16:00-16:15

mgr Agnieszka Słupianek-Winkowska

Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk

(Nie)Zapomniane biografie kobiet aktywnych zawodowo i społecznie na terenie ziemi pleszewskiej w okresie międzywojnia jako przykład odkrywania historii własnych przodków

16:15-16:30

dr Grzegorz Brodacki

Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk

Bronisława Smreczyńska – przyczynek do biografii drugiej żony Władysława Orkana

16:30-17:00

DYSKUSJA

18:00-18:45

Spacer ulicami miasta / Gawęda o Kaliszu prof. Krzysztofa Walczaka

19:00

KOLACJA

DZIEŃ DRUGI – 16 czerwca 2023

W KRĘGU ŹRÓDEŁ BIOGRAFICZNYCH

Prowadzący: dr hab. Agata Walczak-Niewiadomska (Uniwersytet Łódzki)

10:00-10:15

prof. UW r dr hab. Aneta Firlej-Buzon

Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Wrocławskiego

Druki ulotne i okolicznościowe jako źródła do badań biograficznych

10:15-10:30

dr Jarosław Stulczewski

Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi

Źródła do badań biograficznych w zasobie Archiwum Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi

10:30-10:45

dr Barbara Krawczyk

Uniwersytet Jagielloński, Biblioteka Jagiellońska

Baza Biogramów Biblioteki Jagiellońskiej jako źródło informacji o krakowskich bibliotekarzach

10:45-11:00

mgr Patryk Stępień

Uniwersytet Śląski w Katowicach

Jakie życie taki rap – konteksty regionalne i tożsamościowe w treściach utworów Śląskiego Rapera 30-lecia

11:00-11:15

mgr Aleksandra Skiba

Książnica Pomorska im. Stanisława Staszica w Szczecinie

Symposium Ludzie Książki Pomorza Zachodniego (2013-2023) – walory popularyzatorskie i perspektywy naukowe

11:15-11:30

PRZERWA KAWOWA

BIOGRAFIE: LOSY INDYWIDUALNE I ZBIOROWE – II

Prowadzący: dr Agnieszka Szczepaniak-Olejniczak (KTPN, Szkoła Wyższa Wymiaru Sprawiedliwości)

11:30-11:45

dr hab., prof. APS Jacek Kulbaka

Akademia Pedagogiki Specjalnej

Zasłużeni dla Ziemi Krasnostawskiej (XVIII-XX w.)

11:45-12:00

dr Katarzyna Grysińska-Jarmuła

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

XIX-wieczni historycy bydgoscy. Życie i twórczość

12:00-12:15

mgr Wioletta Poturała

Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie

Redaktorzy polonistycznych czasopism okresu dwudziestolecia międzywojennego

12:15-12:30

dr Agnieszka Wysocka

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (Wydział Historyczny)

Architekci i przedsiębiorcy budowlani z Wielkopolski w międzywojennej Bydgoszczy

12:30-12:45

lic. Piotr Pietryga

Wydział Historii, Wydział Teologiczny UAM w Poznaniu

Miejsce biografistyki w dorobku naukowym ks. prof. Kazimierza Śmigła

12:45-13:30

PRZERWA OBIADOWA

BIOGRAFIE: LOSY INDYWIDUALNE I ZBIOROWE – III

Prowadzący: dr Elżbieta Steczek Czerniawska (Biblioteka Akademii Kaliskiej)

13:30-13:45

dr Elżbieta s. Monika Albiniak

Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Warszawie

Uciekając przed czerwoną zarazą pod hitlerowskie rządy. O wojennych perypetiach siostr zakonnych pochodzących z Poznańskiego na przykładzie dwóch członkiń Zgromadzenia Sióstr Opatrzności Bożej urodzonych w Golinie pod Jarocinem

13:45-14:00

mgr Małgorzata Judasz

Gminna Biblioteka Publiczna im. Braci Gillerów w Opatówku, Związek Ochotniczych Straży Pożarnych RP

Słownik biograficzny polskich strażaków jako przykład łączenia badań nad historią regionalną i ogólnokrajową

14:00-14:15

mgr Przemysław Zieliński

Biblioteka Uniwersytecka, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Biografistyka w dorobku Świętokrzyskiego Towarzystwa Regionalnego

14:15-14:30

dr Anna Feliks

Muzeum Wnętrz w Otwocku Wielkim, Oddział Muzeum Narodowego w Warszawie

Kaliski epizod w twórczości rzeźbiarskiej Kazimierza Chodzińskiego

14:30-14:45

dr Bartosz Jan Kuświk

Instytut Śląski

Bracia Mielżyńscy – Wielkopolscy Powstańcy Śląscy

14:45-15:00

DYSKUSJA

ZAKOŃCZENIE KONFERENCJI

KONFERENCJA
KALISZ KTPN 2022

Abstrakty wystąpień

KONFERENCJA
KALISZ KTPN 2022

Albiniak Elżbieta s. Monika, dr

Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Warszawie

Uciekając przed czerwoną zarazą pod hitlerowskie rządy. O wojennych perypetiach sióstr zakonnych pochodzących z Poznańskiego na przykładzie dwóch członkiń Zgromadzenia Sióstr Opatrzności Bożej urodzonych w Golinie pod Jarocinem

ABSTRAKT

Dwie rodzone siostry: Jadwiga i Stanisława Pisarkówny, pochodziły z Golicy w pow. jarocińskim. Wstąpiły do Zgromadzenia Sióstr Opatrzności we Lwowie w dwudziestolecie międzywojennym. W chwili wybuchu II wojny światowej, obie pracowały na Kresach Wschodnich. Kiedy przełożeni zakonnicy zezwolili siostronom wrócić do swoich rodzin, s. Berchmansa i s. Izydora (takie imiona Pisarkówny otrzymały w zgromadzeniu) postanowiły wyostać się spod sowieckiej okupacji. Granicę przekroczyły w Przemyślu. Ile determinacji i samozaparcia potrzebowaly młode siostry zakonne, aby uzyskać pozwolenie na wyjazd w rodzinne strony? Jak potoczyły się ich dalsze losy pod okupacją niemiecką? Odpowiedzi na te pytania udziela autorka odwołując się do źródeł przechowywanych w archiwum zakonnym, zwłaszcza do wspomnień s. Izydory Pisarek.

Andrysiak Ewa, dr hab. prof. Akademii Kaliskiej

Instytut Interdyscyplinarnych Badań Historycznych

Akademia Kaliska im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu

W poszukiwaniu obecności kaliszan w Wilnie i wilnian w Kaliszu

ABSTRAKT

Zainteresowanie postacią kaliskiego prawnika Alfonsa Parczewskiego, który część swojego życia związał z Wilnem, nasyła myśl przyjrzenia się postaciom innym kaliszan, którzy związali się z Wilnem na czas nauki czy pracy zawodowej. Interesująca wydaje się także odpowiedź na pytanie, czy związki z Kaliszem mieli wilnianie wybierając miasto nad Prosną na miejsce chwilowego lub dłuższego pobytu. Podstawą do podjęcia tematu były wybrane słowniki biograficzne od wielu już lat obecne na rynku wydawniczym.

Brodacki Grzegorz, dr

Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk

Bronisława Smreczyńska – przyczynek do biografii drugiej żony Władysława Orkana

ABSTRAKT

Celem referatu jest próba przedstawienia biografii Bronisławy Smreczyńskiej z d. Chajkowskiej primo voto Folejewskiej, drugiej żony Władysława Orkana, w oparciu o nieliczne dokumenty i korespondencję ze zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej oraz odniesienie się do kilku istotnych dat bądź wydarzeń w jej życiu mogących budzić wątpliwości. Zachowana korespondencja umożliwia ukazanie osiemnastoletniej znajomości Bronisławy z pisarzem niemalże od chwili poznania się w Zakopanem przez trudne lata Wielkiej Wojny oraz w warunkach odrodzonej II Rzeczypospolitej.

Cisło Anna, dr hab.

Uniwersytet Wrocławski, Instytut Nauk o Informatyce i Mediach

Dziwne losy Peig Sayers – geneza i wykorzystanie najsłynniejszej (auto)biografii w języku irlandzkim

ABSTRAKT

Peig .i. A scéal féin [Peig. Jej własna historia] to powieść relacjonująca życie irlandzkojęzycznej gawędziarki Peig Sayers (1873–1958). Choć wzrastała ona w rodzinie irlandzkojęzycznej, kształciła się w szkole, w której używano wyłącznie angielskiego i nigdy nie posiadała umiejętności pisania i czytania w rodzimym języku. Po zaaranżowanym małżeństwie z mieszkańcem zachodni irlandzkiej wyspy Blascoad Mór, spędziła na niej większość dorosłego życia, podobnego do losu innych kobiet z wiejskich terenów zachodniej Irlandii. Sayers wyróżniał dar snucia ludowych opowieści, którymi zainteresowano się na fali nacjonalizmu romantycznego, towarzyszącego walce Irlandczyków o niepodległość. Pod

wpływem Máire Ní Chinnéide, aktywistki ruchu na rzecz odrodzenia języka irlandzkiego, Sayers poddyktowała swoje wspomnienia synowi Mícheálowi, a ich ukazaniu się drukiem sprzyjały warunki polityczne – konstruowanie tożsamości nowego państwa. Referat przybliży okoliczności powstania Peig .i. A scéal féin, samą powieść oraz losy utworu po jego publikacji w 1936 roku.

Durka Jarosław, dr

Akademia Kaliska im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego

Ziemianie z Wielkopolski w dokumentach komunistycznego aparatu bezpieczeństwa. Studium wybranych przypadków

ABSTRAKT

Ziemianie byli szczególnie poszkodowani przez system komunistyczny. Na skutek reformy rolnej zostali pozbawieni majątków ziemskich, czyli podstawy ekonomicznej swojego bytu. W związku z tym, praktycznie przestali funkcjonować jako odrębna warstwa społeczna. W warunkach Polski powojennej przedstawiciele ziemiaństwa byli postrzegani jako wrogowie nowego ładu społeczno-politycznego. Przeciwno nim, jako grupie, ale też przeciwko poszczególnym jednostkom zastosowano liczne środki represyjne. Często odrzucano ich wysokie kwalifikacje w prowadzeniu gospodarstw rolnych i zakładów przetwórczych ze względu na podejrzenie wrogiej działalności. Losy poszczególnych ziemian, niejednokrotnie bardzo zasłużonych dla społeczności lokalnej, w okresie terroru komunistycznego przybrały obraz tragiczny. Celem wystąpienia jest przybliżenie losów kilku reprezentantów ziemian z Wielkopolski, którzy nie zdecydowali się na emigrację i w warunkach Polski powojennej próbowali na nowo zorganizować swoje życie zawodowe i prywatne.

Feliks Anna, dr

Muzeum Wnętrz w Otwocku Wielkim, Oddział Muzeum Narodowego w Warszawie

Kaliski epizod w twórczości rzeźbiarskiej Kazimierza Chodzińskiego

ABSTRAKT

Kazimierz Chodziński, rzeźbiarz i medalier polski, urodzony w Łańcucie w 1861 roku, zmarł we Lwowie w 1921. Płodny rzeźbiarz i projektant rzeźb religijnych i świeckich, w tym pomników konnych, znakomity portrecista działaczy niepodległościowych. Działał w Krakowie, Wiedniu, w Warszawie, Chicago, Nowym Jorku i we Lwowie. Wykonywał zlecenia rzeźbiarskie na zamówienia na terenie całej Polski. Obecnie prowadzone są badania, których celem jest ustalenie zachowanego dorobku rzeźbiarskiego artysty, co nie jest proste z uwagi na liczne zmiany miejsc zamieszkania artysty spowodowane okolicznościami historycznymi i ekonomicznymi. Nielicznie zachowane dokumenty, w tym prywatne listy i zdjęcia artysty pomagają w odtwarzaniu jego drogi życiowej i artystycznej. W jednym z nich datowanym na 1909 rok artysta spisał swój ówczesny dorobek, wspominając również, że wykonał rzeźbę Świętej Rodziny na plac miejski w Kaliszu. Konsultacje przeprowadzone z historykami kaliskimi, w tym z Anną Tabaką z Muzeum Ziemi Kaliskiej wskazują, że rzeźbę według projektu artysty wykonał współpracujący z nim Paweł Krzyżanowski, rzeźbiarz i kamieniarz osiadły w Kaliszu w 1902 roku. Praca powstała w okresie, kiedy Chodziński prowadził pracownię w Warszawie, w której zatrudniał kilkunastu współpracowników. Rzeźba św. Rodziny jest jedną z wielu zamówionych wówczas u niego rzeźb kamiennych o tematyce religijnej. Rzeźba ustawiona w maju 1903 roku przy katedrze na pl. św. Józefa niestety nie zachowała się. Prawdopodobnie została zniszczona w czasie niszczycielskich dla Kalisza działań wojennych w sierpniu 1914 roku.

Firlej-Buzon Aneta, dr hab.

Uniwersytet Wrocławski

Druki ulotne i okolicznościowe jako źródła do badań biograficznych

ABSTRAKT

Dokumenty życia społecznego, w szczególności afisze, ogłoszenia oraz klepsydry, mogą stanowić ciekawe formalnie i treściowo źródła przydatne do badań biograficznych. Treść tego rodzaju wydawnictw zawiera często unikatowe informacje nt. aktywności określonej osoby, zdobytego wykształcenia i ścieżki kariery, pełnionych funkcji, instytucji, organizacji lub stowarzyszeń, z którymi była związana, okoliczności śmierci oraz rzeczywistości, w jakiej dany człowiek

żył. Przydatność źródłowa różnego typu druków ulotnych i okolicznościowych zostanie wykazana na przykładzie wybranych wydawnictw edytowanych na Dolnym Śląsku w latach 1945-1948 pochodzących z Kolekcji Śląskiej Biblioteki Uniwersytetu Wrocławskiego.

Grysińska-Jarmuła Katarzyna, dr
Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz

XIX-wieczni historycy bydgoscy. Życie i twórczość

ABSTRAKT

Bydgoszcz mimo, iż należała do kluczowych miast Prowincji Bydgoskiej nigdy nie uzyskała od władz pruskich zgody na założenie uniwersytetu. Znacznie ograniczało to możliwości rozwoju naukowego, w tym również prowadzenia badań historycznych. Zadanie to spoczęło na barkach powołanego w 1880 roku Towarzystwa Historycznego. Jego celem stało się prowadzenie badań regionalnych, poszukiwanie zabytków starożytności i przedmiotów o historycznej wartości, zwłaszcza z Bydgoszczy i tzw. okręgu nadnoteckiego, a także opieka nad tymi inicjatywami i przechowywanie pozyskanych przedmiotów, ale i prowadzenie działalności popularyzatorskiej. Trzon towarzystwa stanowiło miejscowe nauczycielstwo gimnazjalne, wspomagane przez historyków-pasjonatów. To spod ich pióra wychodziły publikacje przyczyniające się do poznania dziejów Bydgoszczy i Prowincji Poznańskiej. Na trwale zapisali się w historiografii miasta, aczkolwiek przez wiele lat pozostawali w cieniu z uwagi na brak zainteresowania XIX-wieczną historią miasta postrzeganą jako historia pruska.

Judasz Małgorzata, mgr
Gminna Biblioteka Publiczna im. Braci Gillerów w Opatówku, Związek Ochotniczych Straży Pożarnych RP

Słownik biograficzny polskich strażaków jako przykład łączenia badań nad historią regionalną i ogólnokrajową

ABSTRAKT

Kaliskie to region posiadający bogate tradycje ochotniczego pożarnictwa, zarówno u jego zarania w XIX w., jak i obecnie. Z Kaliszem wiąże się najstarsza OSP w dawnym Królestwie Polskim. Każdą OSP tworzy grupa ludzi chcących bezinteresownie nieść pomoc w ratowaniu życia, zdrowia i mienia innych, nierzadko z narażaniem siebie. OSP jako stowarzyszenie nie ma obowiązku przekazywania swoich akt do archiwów państwowych. Wytworzona dokumentacja często jest przechowywana w zbiorach prywatnych, przez działaczy strażackich. Po ich śmierci, zdarza się czasem, że spuścizna ta ulega zniszczeniu. Wiedza o przeszłości ochotniczego ruchu strażackiego i ludziach z nim związanych przepada bezpowrotnie. Unikalną próbą utrwalenia tej pamięci jest „Słownik biograficzny polskich strażaków”. To inicjatywa podjęta przez Zarząd Główny Związku OSP z okazji stulecia jego istnienia. Słownik w założeniu ma gromadzić biogramy już nieżyjących strażaków, którzy przyczynili się do rozwoju ochrony przeciwpożarowej, pełnili ważne funkcje w jednostkach ochrony przeciwpożarowej bez względu na zajmowane miejsce w życiu publicznym, życiu kulturalnym, narodowość, wyznanie, przynależności do partii politycznych. Szczególne uwagę poświęcać ma strażakom, którzy oddali swoje życie w obronie ojczyzny lub ulegli wypadkom śmiertelnym podczas działań ratowniczych. W 2022 r. wydano już drukiem pierwszy tom „Słownika...” i udostępniono go on-line. W 2023 r. w przygotowaniu jest tom drugi.

Kibkało Dmytro, prof. zwyczajny, dr hab.
Państwowy Uniwersytet Biotechnologiczny w Charkowie, Katedra Chorób Wewnętrznych i Diagnostyki Klinicznej Zwierząt

Wybitny uczony Leon Cienkowski (1822-1887): droga życiowa od Warszawy do Charkowa

ABSTRAKT

Leon Cienkowski – mikrobiolog, botanik, podróżnik, „ojciec polskiej biologii”, „ukraiński Pasteur”, odkrywca szczepionki przeciw węglikowi w Europie Wschodniej i utalentowany dydaktyk – zajmuje zaszczytne miejsce w gronie polskich naukowców, którzy działali w okresie zaborów, przynosząc sławę swej nieistniejącej ojczyźnie. Jego życie to droga przez trudy i cierpienia do uznania, które zyskał m.in. dzięki genialnemu odkryciu w Charkowskim Instytucie Weterynaryjnym. W swoim referacie autorzy skupią się na głównych okresach życia wybitnego uczonego, a również na jego listach. Autorom udało się w książce - „Per aspera ad astra. Listy Leona Cienkowskiego (1822-1887)”, opublikowanej w 2022 roku w Wydawnictwie Naukowym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu stworzyć jego wielowątkową

biografię na podstawie analizy 50 listów, które uczony pisał do swojego warszawskiego przyjaciela Jerzego Aleksandrowicza. Autorzy chcą przedstawić portret Leona Cienkowskiego w oderwaniu od jego badań, pokazać „człowieczeństwo naukowca”, pokazać „światy”, które uczony tworzył wokół siebie.

Krawczyk Barbara, dr

Uniwersytet Jagielloński, Biblioteka Jagiellońska

Baza Biogramów Biblioteki Jagiellońskiej jako źródło informacji o krakowskich bibliotekarzach

ABSTRAKT

Wystąpienie ma na celu przybliżenie postaci bibliotekarzy urodzonych i/lub zmarłych w Krakowie, których biogramy znalazły miejsce w Bazie Biogramów Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie. Baza Biogramów jest platformą biobibliograficzną, czyli zawierającą opisy bibliograficzne biogramów, a także bibliografie przedmiotowe lub podmiotowe Polaków żyjących od XVI wieku do czasów współczesnych. Historia wersji elektronicznej bazy liczy ponad 30 lat. Powstała ona z inicjatywy mgr Krystyny Bielawskiej w 1991 roku w ówczesnym Oddziale Informacji Naukowej Biblioteki Jagiellońskiej. Po dziś dzień jest stale uzupełniana i rozbudowywana przez pracowników Oddziału Udostępniania Zbiorów i Informacji Naukowej krakowskiej księżnicy. Jest źródłem pozyskiwania danych bibliograficznych stanowiących fundament badań naukowych na temat konkretnych osób. Dzięki możliwościom wyboru różnych kryteriów wyszukiwania, baza pozwala również na rozpoznanie działalności grup społecznych czy zawodowych na danym terenie wspierając badania o charakterze regionalnym.

Kulbaka Jacek, dr hab., prof. APS

Akademia Pedagogiki Specjalnej

Zasługi dla Ziemi Krasnostawskiej (XVIII-XX w.)

ABSTRAKT

W referacie przedstawię sylwetki osób – dokonania na niwie literatury, grafiki, działalności niepodległościowej i gospodarczej – szczególnie zasłużonych dla ziemi krasnostawskiej (powiatu, regionu), począwszy od czasów króla S.A. Poniatowskiego, w czasach zaborów i w latach międzywojennych (1918-1939).

Kuświk Bartosz, dr

Instytut Śląski

ABSTRAKT

Bracia Mielżyńscy - Wielkopolscy Powstańcy Śląscy Referat zaprezentuje dwie postacie zamożnych wielkopolskich ziemian, którzy wzięli udział w powstaniach śląskich. Maciej i Ignacy Mielżyńscy są wybitnymi postaciami w historii Wielkopolski, Śląska i Polski. Ich życie pełne jest ciekawych zwrotów, a plotki przeplatające się z faktami dają obraz fantazji i gospodarności, hulaszczego trybu życia, ale i oddania i ofiarności dla Ojczyzny.

Misiurska Agnieszka, dr

Instytut Śląski

Wątki regionalne w biografjach europejskich mężów stanu. Górnośląski epizod w biografii księcia Ludwika II z Monako

ABSTRAKT

W okresie walk powstańczych i plebiscytu (1919–1922) przez Górny Śląsk przewinęły się rzesze ludzi: kilkadziesiąt tysięcy żołnierzy sił sprzymierzonych, polscy i niemieccy ochotnicy do oddziałów obu stron, niemal 200 tys. tzw. emigrantów chcących wziąć udział w plebiscycie, korespondentów prasowych itd. Nie zabrakło tu i znamienitych postaci, które zapisały się w historii swych państw i świata – Achille Ratti (późniejszy papież), gen. Le Rond, a po podziale marsz. Foch. Wśród tak licznej grupy przybyszów znalazł się tu ppłk armii francuskiej – Ludwik Grimaldi następca tronu księstwa

Monako, który pracował w Międzysojuszniczej Komisji Rządzącej i Plebiscytowej. I choć w jego burzliwym życiu dwuletni (1920–1922) pobyt na Śląsku był zaledwie epizodem, to warto spojrzeć na biografię księcia i innych europejskich polityków czy dowódców wojskowych właśnie z perspektywy regionu, w którym przyszło im spędzić ten czas i który naznaczyli swoją działalnością.

Molenda Piotr, dr

Szkoła Wyższa Wymiaru Sprawiedliwości

Praca organiczna czy walka zbrojna? Biografie wybranych postaci z terenu Wielkopolski południowo-wschodniej w realizacji edukacji historycznej

ABSTRAKT

W XIX stuleciu teren południowo-wschodniej Wielkopolski rozdarty był kordonem granicznym pomiędzy Rosją a Prusami. Takie położenie sprawiało, iż można dziś analizować wydarzenia i procesy historyczne charakterystyczne zarówno dla Wielkiego Księstwa Poznańskiego jak i Królestwa Polskiego. Daje to możliwość realizacji szeregu tematów przewidzianych w szkolnej edukacji historycznej, wyłącznie w o oparciu o przykłady zaczerpnięte z ówczesnego pogranicza nad Prosną. Interesującą propozycją wydaje się próba wykorzystania wątków biograficznych najbardziej znanych przedstawicieli miejscowych elit w budowaniu u uczniów obrazu przeszłości a także rozwijania umiejętności kluczowych, także w oparciu o źródła związane z wiodącymi postaciami regionu. Celem wystąpienia jest również zwrócenie uwagi na postawy Polaków szukających różnych możliwości działania - od programu pracy organicznej po konspirację i walkę zbrojną.

Myśliński Krzysztof, mgr

Kieleckie Towarzystwo Naukowe

Drogi do nowoczesności. Biografistyka jako narzędzie oceny formy architektonicznej

ABSTRAKT

Jednym z problemów związanych z badaniami nad XX wieczną architekturą jest brak, niestosowność tradycyjnych narzędzi historii sztuki do analizy formy. Kategoria stylu nie daje rezultatu w ocenie wartości obiektów modernistycznych. Próba znalezienia adekwatnego narzędzia analitycznego, szczególnie dla obiektów publicznych, powstających w środowiskach prowincjonalnych, jest „biografistyka słownikowa”, zmierzająca do zebrania możliwie wyczerpującego treściowo i diachronicznie, informacji o wykształceniu, doświadczeniu zawodowym, usytuowaniu zawodowym i formalnym (urzędowym) czynnych projektantów, strukturze środowiska z perspektywy obowiązujących przepisów, a także – śladowym poza centralnymi ośrodkami akademickimi - udziałem w dyskusjach architektonicznych. Wyniki takich poszukiwań dla obszaru rozległego województwa kieleckiego w latach II Rzeczypospolitej, opartych na wykorzystaniu źródeł archiwalnych i nielicznych publikacji, są treścią proponowanego wystąpienia.

Nadolska Anna, dr

Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy

Kobiety zasłużone dla Bydgoszczy (od końca XIX w. do 1939 r.). Stan badań biograficznych – perspektywy – popularyzacja

ABSTRAKT

W referacie zostanie zaprezentowany stan badań biograficznych kobiet zasłużonych dla Bydgoszczy, których działalność przypadła na koniec zaboru pruskiego i okres międzywojenny oraz znaczenie tychże lokalnych poczynań naukowych dla historiografii wielkopolskiej i polskiej. Od pewnego czasu można zauważyć zainteresowanie życiorysami kobiet silnie zaangażowanych w pracę na rzecz Bydgoszczy – badania prowadzą regionaliści, wiele informacji można znaleźć w słownikach i leksykonach specjalistycznych. Dodatkowo nakreślone zostaną kierunki rozwoju badań biograficznych kobiet prowadzonych na gruncie bydgoskim oraz ich wpływ na przywracanie pamięci kobiet, które odegrały znaczącą rolę w dziejach miasta nad Brdą.

Patelski Mariusz, dr hab. prof. UO
Instytut Historii UO

Studia gospodarstwa wiejskiego w biografii. Kaliszanie – studenci Królewskiej Akademii Rolniczej w Prószkowie na Górnym Śląsku

ABSTRAKT

Referat poświęcony Królewskiej Akademii Rolniczej w Prószkowie na Górnym Śląsku, jej dziejom oraz polskim studentom, którzy tam odbywali studia rolnicze w XIX w. W tekście zostaną szerzej ukazane związki studenckie działające w akademii oraz sylwetki Polaków, przybyłych z terenów województwa kaliskiego, którzy kształcili się w Prószkowie.

Pietryga Piotr, lic.

Wydział Historii; Wydział Teologiczny UAM w Poznaniu

Miejsce biografistyki w dorobku naukowym ks. prof. Kazimierza Śmigła (ur. 1933)

ABSTRAKT

Ks. prof. Kazimierz Śmigiel urodził się w 1933 r. w Bydgoszczy – jest kapłanem archidiecezji gnieźnieńskiej i emerytowanym profesorem historii Kościoła – wykładał m.in. w Prymasowskim Wyższym Seminarium Duchownym w Gnieźnie, Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza i Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego.

Badania biograficzne są pokaźną częścią dorobku naukowego ks. prof. Śmigła – jest autorem czterech biografii (wg kolejności wydawania: ks. Piotra Wawrzyniaka, św. Wojciecha, abpa Floriana Stablewskiego, bpa Antoniego Laubitza). Opracował także ponad 30 biogramów – m.in. do „Encyklopedii katolickiej” KUL. Spod jego pióra wyszedł także pokaźny „Słownik biograficzny arcybiskupów gnieźnieńskich i prymasów Polski”. Oprócz podejścia stricte naukowego ks. profesor Śmigiel zajął się popularyzowaniem wiedzy o badanych przez siebie postaciach.

Badania prowadzone wokół pisarstwa ks. prof. Śmigła pozwalają na uchwycenie wątku eklezjalnego w badaniach biograficznych. Widać, że naukowiec zajął się głównie postaciami, które miały ogromnie znacznie zarówno z perspektywy narodowej jak i dziejów Kościoła na ziemiach polskich w XIX w.

Poturała Wioletta, mgr

Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie

Redaktorzy polonistycznych czasopism okresu dwudziestolecia międzywojennego

ABSTRAKT

W pracy przedstawiono sylwetki najbardziej zasłużonych redaktorów czterech polonistycznych pism okresu XX-lecia międzywojennego: Stefanii Skwarczyńskiej, Juliusza Saloniego, Romana Zawilińskiego i Kazimierza Nitscha. Byli oni w znacznej mierze twórcami prowadzonych czasopism („Prac Polonistycznych”, „Polonisty”, „Poradnika Językowego” i „Języka Polskiego”), cechowali się dynamizmem dydaktycznym, praktykując i przedstawiając swe idee i przemyślenia na łamach prasy, w czasie odczytów i prelekcji na wakacyjnych doksztalających kursach. Dzięki nim m.in. rozwijał się niezwykle żywy ruch metodyczny. Po wojnie całkowicie związali swoje losy ze szkolnictwem wyższym.

Radziwonka Rafał, dr

Muzeum Warszawy

Biografia wobec współczesnych środków masowego przekazu: Przygotowanie biografii do portalu e-kolekcje Muzeum Warszawy – proces, problemy i perspektywy

ABSTRAKT

Muzeum Warszawy posiada swoją bazę internetową, w której zamieszcza informacje o swoich zbiorach, a także różne opracowania i abstrakty tematyczne – nazywa się ona e-kolekcje. W owej bazie znalazła się także zakładka „Miasto od A do Z”. Można w niej znaleźć biografie warszawiaków. Jako pracownik Muzeum Warszawy opracowujący jego zbiory – archiwalia naukowe, zamierzam napisać dwie takie biografie: o artyście rzeźbiarzu i fotografiku Powstania Warszawskiego Jerzym Karolu Chojnackim, ps. „Chojna”, oraz reporterze i autorze książek Aleksandrze Rekszy – Kakiętku. W swoim

wystąpieniu konferencyjnym chciałbym poruszyć wszystkie aspekty pisania takich biografii na portalu internetowym instytucji: proces przygotowywania tematu, problemy z nim związane oraz perspektywy na przyszłość.

Rottermund Krzysztof, dr hab., prof. UAM
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Budowniczo instrumentów muzycznych w Kaliszu i regionie na łamach Słownika biograficznego Wielkopolski Południowo-Wschodniej, Ziemi Kaliskiej. Stan dotychczasowy, perspektywy badawcze i publikacyjne

ABSTRAKT

Gdy w roku 1998 ukazał się pierwszy tom Słownika biograficznego Wielkopolski Południowo-Wschodniej, Ziemi Kaliskiej (red. Hanna Tadeusiewicz), znalazło się w nim także kilka biogramów zasłużonych dla polskiej kultury muzycznej kaliskich budowniczych fortepianów i pianin oraz instrumentów lutniczych. Dotychczasowe tomy Słownika nie wyczerpały jednak zagadnienia, gdyż dla badaczy wciąż pojawiają się nowe źródła, pozwalające na uzupełnienia bądź sprostowania faktografii. Postęp techniczny związany z cyfryzacją znacznie ułatwia dzisiaj pracę naukowcom, przede wszystkim kwerendę i docieranie do niedostępnych, lub trudnodostępnych dotąd źródeł. W dotychczasowych czterech tomach Słownika (tom IV w przygotowaniu) znalazły się łącznie 32 hasła biograficzne budowniczych instrumentów muzycznych, których można podzielić na kilka grup, w zależności od rodzaju instrumentarium, jakim zajmował się dany artysta rzemieślnik: budowniczo fortepianów i pianin (fortepianmistrzowie), budowniczo organów i instrumentów pokrewnych (organmistrzowie), budowniczo instrumentów lutniczych (lutnicy), budowniczo instrumentów dętych (trąbomistrzowie). Pokrewną branżą stanowią stroiciele i korektorzy instrumentów, przede wszystkim fortepianów i pianin, którzy nie związali się na stałe z fabrykami produkującymi w Kaliszu chordofony klawiszowe, lecz działali samodzielnie, prowadząc warsztaty naprawcze, zajmując się głównie strojeniem, korektą, dokonywaniem drobnych napraw lub większych remontów oraz konserwacją i renowacją instrumentarium muzycznego. Referat/Artykuł podsumowuje dotychczasowe wyniki publikacyjne w zakresie instrumentarstwa muzycznego oraz przedstawia postulaty i perspektywy badawcze związane z biografistyką w zakresie wytwórczości instrumentów muzycznych w Kaliszu i regionie.

Sadowska Bianca, dr
Uniwersytet Gdański

Aleksander Hilferding - pierwszy badacz kaszubszczyzny. Źródła, stan badań, problemy badawcze

ABSTRAKT

Początki europejskiej slawistyki jako nauki przypadają na koniec XVIII – początek XIX wieku. Prekursorami byli przede wszystkim naukowcy czescy i niemieccy, a od lat 20. XIX wieku do ich grona dołączyli także Rosjanie. Bódcem, który wyzwolił rosyjskie zainteresowanie pozostałymi narodami słowiańskimi, były wojny napoleońskie. Pierwsze relacje pochodziły od podróżników i nie miały większej wartości naukowej. Dopiero połowa XIX wieku przyniosła naukowy rozwój badań nad Słowiańszczyzną. Jednym z najwybitniejszych badaczy tamtego okresu jest Aleksander Hilferding, który podjął próbę zbadania i opisanie większości narodów słowiańskich. W 1856 roku, zachęcony przez Floriana Ceynowę, odbył wyprawę na terytorium Kaszub, czego rezultatem była praca „Resztki Słowian na południowym wybrzeżu Morza Bałtyckiego” – pierwszy naukowy, wszechstronny opis kaszubszczyzny. Mimo to postać Hilferdinga nie jest szerzej znana, w polskiej historiografii dopiero niedawno pojawiła się monografia, podejmująca próbę wielostronnego przybliżenia postaci ważnej dla historii Pomorza.

Skiba Aleksandra, mgr
Książnica Pomorska

Symposium Ludzie Książki Pomorza Zachodniego (2013-2023) – walory popularyzatorskie i perspektywy naukowe

ABSTRAKT

Celem wystąpienia jest analiza i charakterystyka odbywających się cyklicznie sympozjów organizowanych w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Bibliotek. Spotkania mające upamiętniać działalność zawodową lub społeczną osób związanych z kulturą książki w regionie spełniają – dzięki prezentowanym referatom oraz powstającym na ich bazie artykułom

i biogramom – funkcje popularyzatorskie, stanowiąc jednocześnie inspirację dla przyszłych badań naukowych. Przywołane przez uczestników dokumenty i materiały mogą stać się wskazówką i tropem badawczym przy podejmowaniu nie tylko tematów ściśle związanych z określonymi grupami zawodowymi, ale i wskazywać na wątki poboczne w pozaliterackiej aktywności pisarzy związanych z Pomorzem Zachodnim.

Słupianek-Winkowska Agnieszka, mgr

Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk

(Nie)Zapomniane biografie kobiet aktywnych zawodowo i społecznie na terenie ziemi pleszewskiej w okresie międzywojnia jako przykład odkrywania herstorii własnych przodków

ABSTRAKT

Odzyskiwanie herstorii przodków stanowi obecnie jedną z istotnych funkcji biografistyki kobiecej, do niedawna wypełnionej lukami i milczeniem źródeł. Celem wystąpienia jest przedstawienie zapotrzebowania na uzupełnienie brakującej części narracji historycznej oraz wyszczególnienie problemów badawczych dotyczących roli i pozycji kobiet w historii lokalnej. Zaprezentowane zostaną sylwetki kobiet (przedsiębiorczyń i działaczek różnego rodzaju organizacji i stowarzyszeń) z ziemi pleszewskiej z okresu dwudziestolecia międzywojennego jako przykłady na nowo odkrytych herstorii, będących wynikiem prowadzonych badań historycznych na tym obszarze.

Stępień Patryk, mgr

Uniwersytet Śląski w Katowicach

Jakie życie taki rap – konteksty regionalne i tożsamościowe w treściach utworów Śląskiego Rapera 30-lecia

ABSTRAKT

Rap jest jednym z najpopularniejszych gatunków muzycznych w skali globalnej. W Polsce tradycja rapu zaczyna się z początkiem lat 90. XX wieku. Raperzy w swoich utworach opowiadają rozmaite historie, najczęściej inspirowane swoim życiem i otoczeniem, co sprawia, że słuchacze mogą zaangażować się emocjonalnie i refleksyjnie w doświadczenie danego utworu. Treści pojawiające się w tekstach mogą odwoływać się do aspektów tożsamościowych i regionalnych, a także do świata wartości i wzorów kulturowych. W trakcie wystąpienia zaprezentowane zostaną zidentyfikowane konteksty regionalne oraz tożsamościowe w treściach utworów artysty uznanego za Śląskiego Rapera 30-lecia w konkursie organizowanym przez popularny polski serwis hip-hopowy www.popkiller.pl. Rap jako znaczący element współczesnej popkultury może stanowić cenne źródło do pracy z młodzieżą w zakresie edukacji regionalnej poprzez analizy treści utworów i odniesienia do znanych młodzieży osób opowiadających o tożsamości regionalnej i regionie w przystępny sposób.

Stulczewski Jarosław, dr

Łódzki Urząd Wojewódzki w Łodzi

Źródła do badań biograficznych w zasobie Archiwum Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi

ABSTRAKT

W zasobie Archiwum Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi wśród różnych materiałów archiwalnych i dokumentacji niearchiwalnej można odnaleźć akta osobowe, niezwykle pomocne w studiach nad biografią wybranych osób. Są to w szczególności dokumenty aparatu państwowego (terenowych organów władzy państwowej) oraz ponad 450 zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych lub innych państwowych jednostek organizacyjnych (powstałe w toku ich działalności od roku 1945) z terenu województwa łódzkiego. Źródła te stanowią ciekawy i cenny materiał w badaniach regionalnych o charakterze biograficznym. Pozwalają na opracowanie pełniejszej biografii konkretnej postaci lub stworzenie hasła słownikowego. Jako materiały mające szczególne znaczenie dla faktów z życia konkretnej osoby, są zwłaszcza przydatne w pracy historyków i regionalistów.

Syniavska Olena, prof.

Narodowy Uniwersytet im. Mechnikowa w Odessie, Ukraina

Polacy na Uniwersytecie w Odessie w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku

ABSTRAKT

Współczesny Narodowy Uniwersytet im. Mechnikowa w Odessie został założony w 1865 roku pod nazwą Uniwersytet Noworosyjski. Do 1920 roku był to jedyny uniwersytet na południowej Ukrainie, a w jego murach pracowało wielu zagranicznych naukowców. Polacy zajmowali wśród nich szczególne miejsce, gdyż część ziem polskich wchodziła w XIX i na początku XX wieku w skład Imperium Rosyjskiego, a Odessa była w tym czasie centrum polskiej diaspory na południu kraju. Wśród polskich profesorów, którzy odegrali znaczącą rolę w rozwoju nauk przyrodniczych i humanistycznych na Uniwersytecie w Odessie, należy wymienić: Franciszka Kamieńskiego, dyrektora uniwersyteckiego Ogrodu Botanicznego, absolwenta Uniwersytetu Warszawskiego, oraz założyciela obserwatorium astronomicznego w Odessie Leopolda Berkiewicza, kierownika Katedry Fizjologii Petro Buchynskiy (zwolniony ze stanowiska z powodu poparcia dla protestów studenckich podczas rewolucji 1905 roku), profesor botaniki Lew Tsenkovskiy, profesor Wydziału Historyczno-Filologicznego Leopold Voevodskiy. Każdy z nich znany jest również z działalności społeczno-politycznej, kulturalnej i oświatowej.

Uliasz Łukasz Karol, Profesor w.dr.h.c

Polski Czarny Krzyż i Społeczny Opiekun Zabytków

Rozumienie Bibliografistyki Regionalnej w odniesieniu do dwóch światów : naukowego i ludowego - porównania i potrzeba zrozumienia obydwu

ABSTRAKT

Tematem mojego wystąpienia jest przedstawienie bibliografistyki jako tematu istotnego ale niezrozumiałego dla społeczności wiejskich lub miejskich laików w odróżnieniu od podejścia naukowego specjalistów. Chcę omówić różnice, zestawić te dwa różne sobie światy i choć nie wyglądają one tak jak w XIX wieku, jednak zamknięte kręgi grup społecznych nie dają często właściwie poznać interesujących i inspirujących postaci regionu, często nie branych pod uwagę, zapomnianych. W każdym środowisku są takie osoby, żyły chociażby w wiekach niedawnych, a bywają zapomniane historycznie. Pojawiają się często w publikacjach naukowych, ale pisanych językiem fachowym dla naukowców a nie dla zwykłych ludzi, i dlatego żyją gdzieś w publikacji ale są „martwie”, w swoich lokalnych społecznościach. Jako osoba wywodząca się ze świata ludzi prostych, rolników i wsi, potrafię wskazać te różnice, ponieważ reprezentuję też świat naukowy.

Walczak Krzysztof, dr hab. prof. Akademii Kaliskiej

Instytut Interdyscyplinarnych Badań Historycznych

Akademia Kaliska im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu

Z historii prac biograficznych podejmowanych przez Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. W 25-lecie wydania pierwszego tomu „Słownika biograficznego Wielkopolski południowo-wschodniej”

ABSTRAKT

Referat poświęcony został pojawieniu się w działaniach Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk idei i prac biograficznych w postaci „Słownika biograficznego Wielkopolski południowo-wschodniej (ziemi kaliskiej)”, stanowiących jeden z filarów działalności naukowej młodego stowarzyszenia naukowego, rozpoczynającego swoją działalność w 1987 r. Edycja trzech tomów tego słownika jest efektem wieloletniej pracy Pracowni Encyklopedii i Słowników KTPN, zaś jej kontynuacją będzie wydanie czwartego już tomu tego kompendium biograficznego, ukazującego życiorysy ludzi istotnych dla tej części Wielkopolski. Dwudziestopięcioletnie działania na polu biografistyki owocują też obecnie edycją „Słownika architektów, budowniczych i planistów Kalisza” jako części zamierzonej serii słowników biograficznych poświęconych ludziom sztuki, związanych z tym starym wielkopolskim miastem.

Walczak-Niewiadomska Agata, dr hab.
Uniwersytet Łódzki, Katedra Informatologii i Bibliologii

Kontekst regionalny słowników biograficznych w polskiej produkcji wydawniczej (2020-2022)

ABSTRAKT

Naturalnym efektem badań biograficznych są publikacje gromadzące w uporządkowany sposób życiorysy przedstawicieli różnych grup społecznych. Rokrocznie na terenie Polski ukazują się wiele takich monografii, co można prześledzić chociażby na podstawie bieżącej bibliografii narodowej. Celem wystąpienia jest identyfikacja słowników biograficznych realizujących misję zachowania dziedzictwa i kultury poprzez opracowanie biogramów osób zasłużonych dla kraju, regionu, miejscowości. Autorka szczególnie skupi się na wskazaniu pod kątem ilościowym polskiej produkcji wydawniczej z lat 2020-2022 w zakresie słowników biograficznych rejestrujących przedstawicieli danego regionu. Analiza ilościowa, przeprowadzona na podstawie numerów Urzędowego Wykazu Druków, pozwoli odpowiedzieć m.in. na pytania o wydawców, tematy, jakie w kontekście regionalności w publikacjach są rozwijane, ale też sposoby przedstawiania treści.

Wasilewski Krzysztof, dr hab.
Politechnika Koszalińska

Biografistyka regionalna w regionalizmie cyfrowym - próba charakterystyki

ABSTRAKT

Biografistyka regionalna – podążając za krajową – skupia się na przedstawicielach elit politycznych, kulturalnych, naukowych, gospodarczych itp. danego regionu. Co więcej, w wielu przypadkach są to jedynie przyczynki i krótkie biogramy, unikające szerszego kontekstu historycznego i społecznego czy też złożoności opisywanej postaci. W konsekwencji, biografistyka często zajmuje marginalną pozycję w aktywności regionalistów. Zadaniem referatu będzie więc odpowiedź na pytanie, czy i w jakim zakresie cyfrowy regionalizm wpływa na biografistykę regionalną. Innymi słowy, czy inicjatywy regionalistyczne w mediach społecznych, które docierają do masowego odbiorcy, przybliżają postaci także z innych grup społecznych, wpisując się w trendy tzw. historii ludowej. W referacie zawarte zostaną również uwagi dotyczące roli biografistyki w popularyzacji lokalnych dziejów za pomocą internetu oraz metody używane przez cyfrowych regionalistów w swojej działalności.

Wypych Jerzy, dr

Instytut Interdyscyplinarnych Badań Historycznych, Akademia Kaliska im. Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu

Stanisław Solski - jego dorobek i zachowana spuścizna

ABSTRAKT

Stanisław Solski urodził się w Kaliszu 21 września 1622 roku, jak podkreśla Cezary Biernacki „z osiadłych obywateli stanu miejskiego”. Czterechsetlecie urodzin wybitnego kaliszczanina, architekta, matematyka, geometry, mechanika, ale też rysownika prowokuje do przypomnienia jego dokonań. Próba ukazania Stanisława Solskiego na tle epoki, wieloletnia znajomość i zażyłość z królem Janem Sobieskim a jednocześnie funkcjonowanie w niezwykłym fenomenie społeczności naukowców Respublica litteraria czyni tę postać niezwykle interesującą. Pozwala to ukazać Stanisława Solskiego w przestrzeni Kalisza, Polski i Europy. Spuścizna Stanisława Solskiego obejmuje bogate materiały ikonograficzne. Stąd postulat zgromadzenia jego dorobku i zachowanych źródeł w jednym miejscu i rozpoczęcie procesu upamiętnienia jego osoby w przestrzeni Miasta.

Wysocka Agnieszka, dr

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy (Wydział Historyczny)

Architekci i przedsiębiorcy budowlani z Wielkopolski w międzywojennej Bydgoszczy

ABSTRAKT

Po odzyskaniu przez Bydgoszcz niepodległości w 1920 r. miasto opuściła ludność niemiecka, w tym architekci i przedsiębiorcy budowlani. Środowisko związane z branżą budowlaną musiało się odbudować i zorganizować w ramach od-

rodzonej Polski. Do Bydgoszczy po I wojnie światowej przyjeżdżali Polacy z różnych stron, wypełniając lukę po wyprowadzających się niemieckich mieszkańcach. Byli wśród nich architekci urodzeni na terenie Wielkopolski. Niektórzy zapraszani byli do zaprojektowania budynków, niektórzy zostawali w mieście na stałe, kształtując urbanistykę Bydgoszczy w międzywojniu. W wystąpieniu zostaną przywołani reprezentatywni architekci/przedsiębiorcy budowlani urodzeni na terenie Wielkopolski na przełomie XIX i XX w., którzy swoje zawodowe losy związali z Bydgoszczą.

Zawadzki Arkadiusz, dr

Instytut Historii, Wydział Nauk Humanistycznych, Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach

Bohaterowie południowego Podlasia. Zbiorowa charakterystyka osób uwiecznionych na łamach „Słownika biograficznego Południowego Podlasia i Wschodniego Mazowsza”

ABSTRAKT

„Słownik biograficzny Południowego Podlasia” ukazuje się od 2009 r. Jest inicjatywą lokalną, mającą na celu upamiętnienie aktywności osób, które odegrały znaczącą rolę w dziejach regionu. Dotychczas opublikowano 7 tomów, w których znalazło się ponad 500 haseł biograficznych. Autorami biogramów byli zarówno profesjonalni historycy, jak i osoby nie związane zupełnie z nauką, ale to oni zazwyczaj proponowali postaci godne ich zdaniem upamiętnienia na łamach słownika. Cechą wspólną jest ich powiązanie z regionem południowego Podlasia i wschodniego Mazowsza. Wystąpienie przedstawia charakterystykę zbiorową bohaterów, którzy znaleźli uznanie w oczach autorów haseł. Analiza przeprowadzona jest z kilku punktów odniesienia: epoki historycznej, w której żyły i działały osoby upamiętnione w biogramach, wieku, płci, wykształcenia, wykonywanego zawodu, pochodzenia społecznego oraz próby określenia rodzaju działalności, dzięki której zostały one zaliczone w poczet bohaterów południowego Podlasia. Wyniki pozwalają w pewnym stopniu odpowiedzieć na pytanie kim są postaci zasługujące zdaniem lokalnej społeczności, na zachowanie w pamięci i jaki rodzaj aktywności sprawił, iż w tej pamięci, do czasów dzisiejszych dotrwały?

Zieliński Przemysław, mgr

Biblioteka Uniwersytecka, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Biografistyka w dorobku Świętokrzyskiego Towarzystwa Regionalnego

ABSTRAKT

Świętokrzyskie Towarzystwo Regionalne z siedzibą w Zagnańsku koło Kielc działa od 2004 pod kierownictwem doświadczonego regionalisty, doktora Macieja Andrzeja Zarębskiego. Do najważniejszych aktywności podejmowanych przez Towarzystwo, obok promocji idei regionalizmu i tzw. Ośrodków Matecznikowych, należy działalność wydawnicza w cyklu „Biblioteka Świętokrzyska”. Wydano przeszło 200 publikacji, a uwzględniając książki wydawane wcześniej w Staszowie w tej samej serii i pod tą samą redakcją – przeszło 400. W tym bogatym dorobku obok dzieł literatury pięknej, prac naukowych i popularyzatorskich z socjologii, dominują publikacje historyczne i biograficzne. Ogłaszane są zarówno zbiory biogramów zbliżone charakterem do słowników biograficznych, jak i biografie indywidualne oraz materiały autobiograficzne. Towarzystwo zajmuje się również tematyką biograficzną w czasie spotkań i organizowanych wydarzeń (referaty wspomnieniowe) oraz na łamach wydawanego w Zagnańsku „Gońca Świętokrzyskiego”.

Żukowski Przemysław Marcin, dr hab., prof. UJ

Uniwersytet Jagielloński

Kaliszanie jako pracownicy naukowcy Uniwersytetu Jagiellońskiego w latach 1850-1939 w świetle „Słownika biograficznego pracowników naukowych UJ” – projekt w realizacji

ABSTRAKT

W swoim wystąpieniu chciałbym przybliżyć sylwetki osób urodzonych lub związanych z Kaliszem, którzy po studiach i uzyskaniu stopni związali swoje naukowe życie z Uniwersytetem Jagiellońskim. Nie tylko profesor i rektor Uniwersytetu Stefana Batorego Alfons Parczewski pochodził z ziemi kaliskiej. Można również przypomnieć rodzeństwo Jerzego i Hanny (Anny) Kaulbersz. Oboje urodzeni w Kaliszu zostali lekarzami po studiach uniwersyteckich w Krakowie. Jerzy od 1934 r. był profesorem fizjologii, w 1974 r. uzyskał tytuł doktora honoris causa Akademii Medycznej w Krakowie.

Jego siostra w 1935 r. habilitowała się na docenta pediatrii na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie. I wielu innych. Referat powstanie na podstawie przygotowywanego do druku „Słownika biograficznego pracowników naukowych Uniwersytetu Jagiellońskiego w latach 1850-1939/1954”.

Żwanko Lubow, profesor zwyczajny, dr hab.

kierownik Centrum Muzealnego, profesor Katedry UNESCO i ochrony socjalnej Państwowego Uniwersytetu Biotechnologicznego w Charkowie

Wybitny uczony Leon Cienkowski (1822-1887): droga życiowa od Warszawy do Charkowa

ABSTRAKT

Leon Cienkowski – mikrobiolog, botanik, podróżnik, „ojciec polskiej biologii”, „ukraiński Pasteur”, odkrywca szczepionki przeciw węglikowi w Europie Wschodniej i utalentowany dydaktyk – zajmuje zaszczytne miejsce w gronie polskich naukowców, którzy działali w okresie zaborów, przynosząc sławę swej nieistniejącej ojczyźnie. Jego życie to droga przez trudy i cierpienia do uznania, które zyskał m.in. dzięki genialnemu odkryciu w Charkowskim Instytucie Weterynaryjnym. W swoim referacie autorzy skupią się na głównych okresach życia wybitnego uczonego, a również na jego listach. Autorom udało się w książce - „Per aspera ad astra. Listy Leona Cienkowskiego (1822–1887)”, opublikowanej w 2022 roku w Wydawnictwie Naukowym Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu stworzyć jego wielowątkową biografię na podstawie analizy 50 listów, które uczony pisał do swojego warszawskiego przyjaciela Jerzego Aleksandrowicza. Autorzy chcą przedstawić portret Leona Cienkowskiego w oderwaniu od jego badań, pokazać „człowieczeństwo naukowca”, pokazać „światy”, które uczony tworzył wokół siebie.

— — — — —
Partnerzy, patroni i sponsorzy

PARTNERZY

Instytut Interdyscyplinarnych Badań Historycznych Akademii
Kaliskiej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego

Biblioteka Akademii Kaliskiej

AKADEMIA KALISKA
im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego

PBP Książnica Pedagogiczna im. Alfonsa Parczewskiego w Kaliszu

PBP KP

Publiczna Biblioteka Pedagogiczna
Książnica Pedagogiczna
im. A. Parczewskiego w Kaliszu

SPONSORZY

PHU BESKID PLUS sp.j.
Roman Tyrna, Janusz Cybuch, Bartosz Tyrna

PATRONAT HONOROWY

Wydarzenie pod honorowym patronatem
Krystiana Kinastowskiego Prezydenta Miasta Kalisza

Kalisz

Marszałka Województwa Wielkopolskiego Marka Woźniaka

Jego Magnificencji Rektora Akademii Kaliskiej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego
prof. dr hab. n. med. Andrzeja Wojtyły

AKADEMIA KALISKA
im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego

Zakładu Polskiego Słownika Biograficznego
Instytutu Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk

PATRONAT MEDIALNY

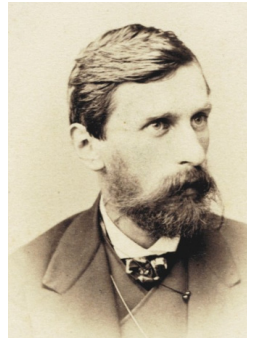
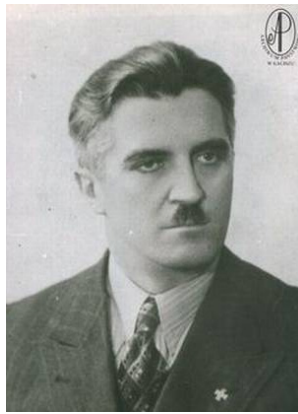
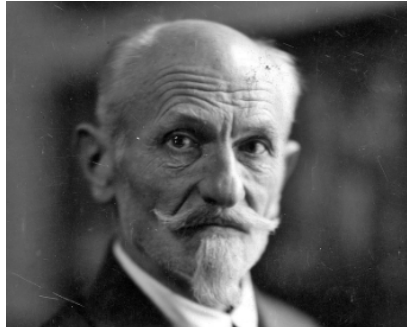
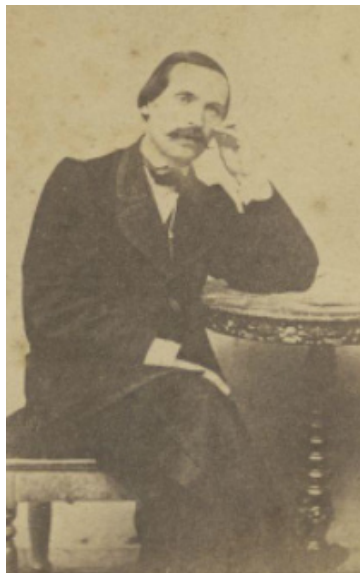
naszemiasto®

Z I E M A
kaLi ska

KONFERENCJA
KALISZ KTPN 2023

ISBN 978-83-66777-27-9

KONFERENCJA
KALISZ KTPN 2023